

Dr. Gazda Zsuzsanna*:

**Esetek, amikor a kgfb-biztosító visszakérheti a kifizetett kárt -
Visszkereseti jog a gépjármű-biztosításban**

Közlekedési baleset bárkivel előfordulhat, okozójaként és károsultként is elszenvedői lehetünk egy ilyen esetnek. De vajon nyugodtak lehetünk-e, hogy ha mi vagyunk a vétkesek akkor a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításunk (kgfb) majd fedezi a kárt? Alapesetben igen, de vannak bizonyos helyzetek, amikor a biztosító akár vissza is kérheti a már kifizetett kártérítési összeget.

Gépjárműtulajdonosként vagy üzembentartóként első legfontosabb feladatunk, hogy a gépjármű használata során okozott károk fedezetére biztosítási szerződést kössünk és azt díjfizetéssel hatályban is tartsuk. Ennek elsődleges célja a károsultak védelme, hogy a biztosító az okozott kár összegét a vétkes fél helyett a jogszabályban meghatározott összegig megtérítse.

Van azonban néhány jogszabályi kikötés, amikor a biztosító megtérítési igénnyel, visszakeresettel élhet a károkozóval szemben. E törvényben meghatározott körülmények, magatartásformák nem is feltétlenül állnak minden esetben okozati összefüggésben a károkozással.

Melyek ezek a körülmények és milyen összegben érvényesíthető a visszakereseti igény?

A biztosító az általa kifizetett **teljes kártérítési összeg** megtérítését követelheti

- attól a vezetőtől, aki a gépjárművet az üzembentartó vagy az egyébként jogosan használó **engedélye nélkül vezette**. Ilyen lehet, ha például ellopják a gépjárművet és úgy okoznak balesetet. Ilyenkor annak kell helyt állnia a biztosítóval szemben, aki a gépjárművet eltulajdonította. Jogosulatlan használat az is, ha a károkozó tudta, hogy a járművet az üzembentartó a forgalomból kivonatta és üzemképtelen, ennek ellenére az üzembentartótól javításra átvett járművel a forgalomban közlekedett és balesetet okozott.
- a biztosítottól, ha a **kárt jogellenesen és szándékosan okozták**. Ilyen eset a gyorsajtás vagy a rendőri igazoltatás elkerülése közben történő baleset.
- az üzembentartótól, illetve a vezetőtől, ha a szerződés megkötésekor, a biztosítási esemény bekövetkezésekor, vagy egyébként terhelő **közlési, változásbejelentési, kárbejelentési kötelezettségét nem teljesítette**, oly mértékben, ahogyan ez a fizetési kötelezettséget befolyásolta. Ha az üzembentartó, illetve a vezető bizonyítja, hogy e kötelezettségét nem szándékosan szegte meg, a biztosító követelését az általa teljesített szolgáltatás keretei között legfeljebb **500 ezer Ft-ig** érvényesítheti.

A biztosító a teljesített szolgáltatások keretei között egy biztosítási eseménnyel kapcsolatban **legfeljebb 5 millió Ft-ig** érvényesítheti követelését

- a vezetővel szemben, ha az a gépjárművet **alkoholos vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szertől befolyásolt állapotban vezette**, illetve bármely biztosítottól, ha a gépjármű vezetését ilyen személynek adta át, kivéve, ha bizonyítja, hogy a vezető alkoholos

vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szertől befolyásolt állapotát nem ismerhette fel. Az alkoholos befolyásoltság megállapítása véralkohol-koncentráció mérés alapján történik. Alkoholos befolyásoltságnak tekinthető a 0,8 ezreléket meghaladó véralkoholszint.

- szintén a vezetővel szemben, ha a kárt **segítségnyújtás elmulasztásával**, illetve foglalkozás körében elkövetett **szándékos veszélyeztetéssel** okozta. Előbbi komoly büntetőjogi következményekkel is járhat. Az elvárható segítségnyújtás minimális szintje a baleseti helyszínen történő megállás és a segítség felajánlása. A bíróság egy konkrét ügyben kifejtett állásfoglalása alapján a bekövetkezett kárnak a káreseménnyel – és nem önmagában a segítségnyújtás elmulasztásával – kell ok-okozati összefüggésben állnia. Így a balesetből eredő és a sértettet ért sérülések nem önmagában a segítségnyújtás elmulasztása miatt, hanem a baleset oka (pl. elütés) miatt következtek be.

A biztosító a teljesített szolgáltatások keretei között egy biztosítási eseménnyel kapcsolatban **legfeljebb 1,5 millió Ft-ig** érvényesítheti követelését

- a vezetővel szemben, ha nem rendelkezett a gépjármű **vezetésére jogosító engedéllyel**, illetve bármely biztosítottól, ha a gépjármű vezetését ilyen személynek adta át, kivéve, ha bizonyítja, hogy a gépjárművet engedéllyel vezető esetében a gépjárművezetői engedély meglétét alapos okból feltételezte.

Fontos tisztában lenni azzal, hogy ez az eset nemcsak akkor áll fenn, ha az a személy, aki a gépkocsit vezette még egyáltalán nem szerzett jogosítványt, hanem akkor is, ha lejárt a vezetői engedély érvényességi ideje. A Kúria megállapítása szerint a biztosító az általa kifizetett kártérítési összeg megtérítését követelheti attól a vezetőtől, akinek a vezetői engedélye a károkozásakor - az egészségi alkalmassági vizsgálaton megállapított időpont eltelte miatt - nem jogosított vezetésre. Ez az értelmezés – a Kúria szerint - megfelel az Alaptörvény szerinti követelményeknek is, mivel a lejárt érvényességű vezetői engedély érvényességi idejének meghosszabbítása nem csak egy adminisztrációs aktus, hiszen az adott személy ténylegesen járművezetési alkalmasságát igazolja. Az orvosi vizsgálaton megállapított egészségi alkalmassági időpontot követően a vezetői engedély nem jogosít vezetésre, nem alkalmas a vezetési jogosultság igazolására, a lejárt érvényességű vezetői engedéllyel rendelkező személy közúton nem vezethet járművet, az üzemeltetőnek neki nem engedheti meg a jármű vezetését.

- az üzemeltetővel szemben, ha a balesetet a **gépjármű súlyosan elhanyagolt műszaki állapota** okozta. Ez elsősorban balesetveszélyes és környezetterhelő, de egy károkozásakor további anyagi hátránnyal is járhat a gondatlan tulajdonosnak. Elhanyagolt műszaki állapotnak minősül minden olyan műszaki hiba, amely miatt egy gépjármű a műszaki vizsgán sem felelne meg (pl. futómű vagy kormánymű hiba, fékprobléma, lyukas kipufogó, az engedélyezettől nagyobb mértékű gumiabroncs-kopás stb.)

Mikor nem érvényesítheti a biztosító a visszkereseti igényét?

Nem illeti meg azonban a visszkereseti jog a biztosítót az elhunyt **biztosított örököseivel** szemben.

Miért fontos a visszkereseti jog ismerete?

A kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás a károsultak védelmét szolgálja, azonban a fenti kizárásokkal felelős magatartásra is ösztönzi a tulajdonosokat, gépjárművezetőket. A biztonságos vezetésre törekvésen túl fontos tehát tisztában lenni e feltételekkel is. A visszkereseti jog remélhetőleg hozzájárul a közlekedési felelősség és a szabálytalan közlekedés anyagi következményeinek érvényesítéséhez és hosszú távon talán a közlekedési kultúra javításához is.

** A szerző az MNB-n belül működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja*

„Szerkesztett formában megjelent 2025. november 12-én az Economx.hu oldalon.”